

مختصری از تعالیم اسلام

جلد دوازدهم

در بیان برخی دیگر از مباحث و مسائل
دینی و اخلاقی و اجتماعی و اعمال صالحه
و کارهای نیک از نظر قرآن و حدیث
و اعمال و فطرت

گردآورنده

سید محمد مسعودی همت آبادی

آغاز این جلد

روز دوشنبه ۷۹/۵/۲۴ برابر با ۱۳ جمادی الاول

۱۴۲۱ هجری قمری

در مشهد مقدس

سرشناسه: مسعودی همت آبادی، محمد

عنوان و پدیدآور: مختصری از تعالیم اسلام / محمد مسعودی همت آبادی

مشخصات نشر: مشهد: مکتبه الامام الرضا علیه السلام، ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ج ۱۲

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۶۴-۳۵-۵

یادداشت: فیفا

یادداشت: فهرست نویسی براساس اطلاعات فیفا

موضوع: اسلام - مجموعه ها

موضوع: اسلام - مسائل متفرقه

رده بندی کنگره:

نشانه اثر:

رده بندی دیویی:

مختصری از تعالیم اسلام (جلد دوازدهم)

گردآورنده:

محمد مسعودی همت آبادی

ناشر: مکتبه الامام الرضا علیه السلام

حروف چین و صفحه آرا: علاقه مند (آویژه) ۳۸۴۴۶۹۳۳

چاپ اول: ۱۳۹۳

چاپ و صحافی: چاپخانه بزرگ قرآن کریم ۳۸۸۰۱۲۰۰

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۶۴-۳۵-۵

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۶۴-۴۷-۸

فهرست مطالب

خطبة اول	۱۳
----------	----

ادامه بحث و مطالبی که با حرف (و) شروع می شود

باب (۱)

ولایت و مودّت و محبت اهل بیت عصمت و طهارت	۱۷
و لزوم رعایت آن و ...	۱۷
شان نزول آیه شریفه و ...	۱۷
روایاتی که در تفسیر این آیه شریفه آمده است	۲۰
بدون مودّت و دوستی اهل بیت هیچ عبادتی قبول نمی شود	۲۱
ادامه روایات اهل تسنن درباره دوستی اهل بیت علیهم السلام و ...	۲۳
و اینک احادیث و روایاتی از طریق شیعه درباره مودّت و محبت و دوستی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و ...	۲۷
روایات دیگری از طریق شیعه درباره دوستی اهل بیت	۳۲
مقصود از عروة الوثقی در آیه شریفه مودّت اهل بیت است	۳۶
در قبول دین حق اکراه نیست زیرا که	۳۸

باب (۲)

بدون ولایت و محبت و دوستی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام هیچگونه عبادتی از هیچ کس

- قبول نخواهد شد. ۴۰
- عبادت و بندگی خدا بدون داشتن ولایت و مودّت و دوستی اهل بیت علیهم السلام عصمت و طهارت قبول نمی‌شود، و نقل احادیث و روایاتی در این باره و... ۴۲
- دوستی با اولیاء الله و دشمنی با اعداء الله باید برای خدا باشد. ۴۸

باب (۳)

- خداوند بجان ولایت و محبت و مودّت و دوستی خود و اولیاء خویش و مؤمنین را در قلب و دل بندگی اس ایجاد می‌کند. ۵۳
- محبت حضرت علی علیه السلام در دل‌های مؤمنان به روایت اهل تسنن و... ۵۶
- خداوند سبحان بابت معرفت حضرت علی علیه السلام و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام را در دل‌ها و قلوب مؤمنین قرار داده است. ۵۸

مطهره با هرک (ه) شروع می‌شود

باب (۴)

- هواپرستی و پیروی از هواها و هوس‌ها و عواقب خدناک و دردناک آن و ترک شهوات و هواپرستی از دیدگاه قرآن و حدیث و عقل... ۶۳
- آیاتی از قرآن کریم درباره هوی پرستی و... ۶۴
- مباحث دیگری درباره پیروی از هوای نفس... ۷۳
- ۱- خطرناک‌ترین بت‌ها بت هوای نفس است. ۷۳
- ۲- مؤثرترین راه نفوذ شیطان هوی پرستی است. ۷۴
- ۳- هواپرستی... ۷۴
- ۴- هوی پرستی انسان را تا مرحله مبارزه با خدا (نعوذ بالله) پیش می‌برد. ۷۵
- ۵- عواقب هواپرستی... ۷۵
- یک تذکر لازم... ۷۸
- در بیان چند خبر و مطلب دیگر درباره ترک شهوات و اجتناب کردن از هوی پرستی و... ۸۴

و اینک چند حکایت درباره‌ی هوای نفس و دوری کردن و مخالفت با آن و.....	۸۹
فتوای ظالمان و خیانت شریح قاضی لعنة الله علیه.....	۸۹
خیانت یکی از صحابه در حکومت معاویه.....	۹۰
ماجرای مرحوم میرداماد و نفس‌کشی عجیب وی.....	۹۱
مقاومت و پایداری یک مسلمان در برابر هوای نفس.....	۹۲
داستان ایاز غلام مخصوص سلطان محمود غزنوی.....	۹۳

باب (۵)

هدایا و نصایب و مواعظی از سوی خدای عزوجل و حضرات معصومین و اولیاءالله.....	۹۴
برای کسانی که پذیرای نباشند از بندگان خدا و.....	۹۴
هدیه‌ای از سوی خدای عزوجل.....	۹۵
هدیه‌ی رسول خدا ﷺ و.....	۹۸
هدیه‌ای از حضرت امیرالمؤمنین عی.....	۹۹
هدیه‌ی حضرت صدیقه‌ی طاهره فاطمه‌زهرا ع در روز قیامت به دوستان و.....	۱۰۰
هدیه‌ای از حضرت امام حسن مجتبی ع و.....	۱۰۲
هدیه‌ای از حضرت امام حسین سیدالشهداء ع.....	۱۰۴
هدیه‌ای از حضرت امام زین العابدین ع و.....	۱۰۵
هدیه‌ای از حضرت امام محمد باقر ع و.....	۱۰۷
هدیه‌ای از حضرت امام جعفر صادق ع و.....	۱۰۸
هدیه‌ای از حضرت موسی بن جعفر ع و.....	۱۱۶
هدیه‌ای از حضرت علی بن موسی الرضا ع و.....	۱۱۷
هدیه‌ای از حضرت امام محمدتقی جواد الائمه ع و.....	۱۱۹
هدیه‌ای از حضرت امام علی النقی الهادی ع و.....	۱۲۱
هدیه‌ای از حضرت ابامحمد امام حسن عسکری ع و.....	۱۲۲
سخنی درباره‌ی حضرت مهدی ع و انتظار فرج.....	۱۲۴
و اینک وصایا و مواعظی از اولیاءالله و.....	۱۲۵

- خداى عزوجل با حضرت موسى عليه السلام سخن مى گوید ۱۲۶
- خداى عزوجل به حضرت داود نبى عليه السلام وحى فرمود ۱۲۷
- حضرت عيسى عليه السلام بنى اسرائيل را موعظه مى کند ۱۲۸
- توصيه و سفارش لقمان حکيم به فرزندش و ۱۲۹
- جناب سلمان فارسى گوید مرا شش چيز به تعجب واداشته است ۱۳۱
- جناب ابوذر غفارى رضوان الله تعالى عليه مردم را در کنار كعبه موعظه و نصيحت مى کند ۱۳۲
- ورقه بن نوفل به حضرت خديجه عليها السلام توصيه و سفارش مى کند كه ۱۳۳
- خديفة بن يمان هذلى مردى به فرزندش وصيت مى کند كه ۱۳۴
- امير مؤمنان حضرت على عليه السلام كميل بن زياد را موعظه مى کند ۱۳۵
- و اينك سخنى گرانبازى پيران از حضرت سيدالشهداء عليه السلام ۱۳۶
- حضرت امام جعفر صادق عليه السلام شيعة خود را به انجام امورى ۱۳۷
- رسول خدا صلى الله عليه وآله به على مرتضى عليه السلام توصيه و سفارش مى فرمايد ۱۳۸
- و اينك مصاحبة حضرت موسى با خدا عز وجل و ۱۴۰

باب (۶)

- احاديث و مطالبى در اين كه مؤمن بايد هوشيار و زرنگ و بزرگوار شود و ۱۴۴

باب (۷)

- هدايت و ارشاد و راهنمائى مردم از ديدگاه قرآن و حديث و مطالبى در اين باره و ۱۵۱
- فصل اول: (هدايت يعنى چه؟) ۱۵۲
- فصل دوم: هدايت پروردگار متعال و ۱۵۳
- جهاد و اخلاص (يا تلاش در راه خدا) ۱۵۴
- فصل سوم: هدايت به وسيله انبياء عظام: ۱۵۸
- فصل چهارم: هدايت به وسيله كتب آسمانى و قرآن كريم ۱۶۱

- و اینک آیاتی درباره هدایت قرآن کریم ۱۶۴
- چرا هدایت مخصوص پرهیزگاران (و...) است؟ ۱۶۶
- فصل پنجم: هدایت بندگان خدا به وسیله پیغمبر گرامی اسلام و اوصیاء گرامی و به حق آن بزرگوار علیه السلام ۱۶۷
- منظور از هدایت و دین حق چیست؟ ۱۶۸
- فصل ششم: درباره هدایت و راهنمایی مردم به وسیله بعضی از بندگان خدا و اولیاء الله و... ۱۷۰
- فصل هفتم: در ذکر پاره‌ای از روایات و احادیث درباره هدایت ۱۷۲
- خداوند برای سداد مردم، حجت را تمام کرده ۱۷۳
- رسول خدا صلی الله علیه و آله و امی مصلح علیه السلام مُنذر و هادی امت بوده‌اند ۱۷۵
- قیام حضرت مهدی علیه السلام و هدایت تمام مردم جهان ۱۷۷
- قرآن کریم بیانگر همه چیز و هدایت کننده مردم است ۱۷۸

باب (۸)

- هدیه دادن مؤمنین به یکدیگر و آثار مثبت آن و... ۱۸۱
- اینک چند روایت درباره هدیه دادن و... ۱۸۳
- بهترین هدیه مسلمان به برادر مسلمان خود ۱۸۷
- کسانی که رشوه را به جای هدیه داده یا می‌گیرند ۱۸۷

باب (۹)

- همسایه‌داری در اسلام یا رعایت حقوق و احترام همسایگان و... ۱۸۸
- یک خاطره تأسفبار و غم‌انگیز ۱۹۲
- نکر روایاتی در ابعاد مختلف همسایه و رعایت حقوق و احترام یکدیگر و... حدود و مرز ۱۹۳
- همسایه‌داری از نظر روایات ۱۹۳
- نتایج نیکی کردن به همسایگان و... ۱۹۴

چند روایت دربارهٔ اذیت و آزار همسایه و مذمت و تقبیح آن و.....	۱۹۵
و اینک چند حدیث دیگر در ابعاد مختلف همسایه‌داری و رعایت حقوق و احترام آن‌ها	
و.....	۱۹۷

مطالبی که با حرف (ی) شروع می‌شود

باب (۱۰)

یتیم‌نوی و رسیدگی به امور یتام و رعایت احترام و حقوق آنان از نظر قرآن و	
حدید و.....	۲۰۲
فصل اول در آنکه بعضی از آیات قرآن کریم که دربارهٔ محبت و ملاطفت و حمایت و	
حفظ حقوق یتیم و احترام یتیمان و ضعیفان وارد شده است.....	۲۰۲
شان نزول آیه فوق یا سندش بزرگ بر فضیلت اهل بیت پیامبر (علیهم‌السلام).....	۲۰۳
فصل دوم: در بیان پاداشی که روایات که توصیه کرده احسان و نیکی کردن به یتیمان	
و..... و رعایت احترام و حقوق احسان را.....	۲۰۶
فصل سوم: آیاتی از قرآن کریم در تزیین و تقبیح کسی که به مال و حقوق یتیم	
تجاوز نماید.....	۲۰۹
فصل چهارم: در بیان برخی از روایات که در تزیین و مذمت اذیت‌کنندگان و	
آزاردهندگان یتیم و تضییع کنندگان حقوق و احترام یتیمان وارد گردیده است.....	۲۱۲

باب (۱۱)

یاری کردن ضعیفاء و مظلومین عالم اسلام و برطرف ساختن غم و اندوه مؤمنین و	
مسلمان‌های واقعی و بندگان حقیقی خداوند تبارک و تعالی و.....	۲۱۶
دو آیه دربارهٔ یاری و کمک خدا نسبت به مستضعفان.....	۲۱۷

باب (۱۲)

یأس و ناامیدی از مردم و قطع طمع از آنچه که در دست مردم است و به خود متکی گشتن و	
---	--

تنها به خدای عزوجل امیدوار شدن و.....	۲۳۴
ترجمه شرحی از مرحوم مجلسی درباره حدیث فوق.....	۲۳۹

باب (۱۳)

یقین داشتن به حقایق دینی و صبر کردن در برابر شدائد و سختی‌های دین و.....	۲۴۵
و اینک آیاتی دیگر از قرآن کریم درباره یقین.....	۲۴۷
در رسالت خداوند و چگونه زنده می‌شوند.....	۲۴۹
داستانی از مفسران و مورخان درباره آیه شریفه فوق.....	۲۴۹
معاد جسمانی.....	۲۵۰
شبهه اکل و مأكول.....	۲۵۱
روایاتی درباره یقین و برتری آن از ایمان.....	۲۵۵
جوانی در مسجد یقین خویش را بر رسول خدا ﷺ بیان می‌کند و.....	۲۵۷
شرحی از اصول کافی.....	۲۵۸
حدیثی جامع درباره یقین و آثار مثبت آن و.....	۲۷۱

باب (۱۴)

در ذکر بعضی از بندگان خدا و اولیاء الله که به یقین رسیده بودند ربی از اوصاف نیک و پسندیده ایشان و سایر مؤمنان و صالحان و.....	۲۷۸
آیاتی از قرآن کریم در این باره.....	۲۷۹
و اینک چند روایت در چگونگی حال اولیاء الله و کسانی که به یقین و اطمینان قلبی رسیده‌اند درباره مبدأ و معاد و سایر حقایق دینی و پاره‌ای از اوصاف آنها.....	۲۸۴
پاره‌ای از صفات مثبت و منفی مؤمن.....	۲۹۰

باب (۱۵)

یاری کردن دین خدا و حمایت و پشتیبانی از اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و.....	۲۹۴
--	-----

- آیاتی دربارهٔ جهاد فی سبیل الله با مال و جان ۲۹۶
- آیاتی دربارهٔ هدایت و ارشاد مردم و ۲۹۷
- ایثار و فداکاری انصار نسبت به مهاجرین برای خدا ۲۹۹
- دو آیه دربارهٔ انفاق در راه خدا و ۳۰۰
- و اینک مطالبی دربارهٔ یاری کردن دین خدا، و حمایت و پشتیبانی از رسول خدا و اولیاء خدا علیهم السلام و دنیا تجارتخانهٔ اولیاء خدا است ۳۰۲
- مشرکی می‌خواهد پیامبر خدا را ترور کند ولی ۳۰۳
- زخم صین من از سالیان دراز ۳۰۳
- توضیح کوتاهی از ۳۰۴
- مردان خدا از سگ و حرب و سلاح دشمن نمی‌ترسند ۳۰۵
- یاری کردن دین خدا و خدا سپاه و سفید ندارد چون از حضرت امام حسین علیه السلام حمایت می‌کند ۳۰۶
- امام حسین علیه السلام و شهادت فرزندان در خدا ۳۰۸
- میدان رفتن حضرت علی اکبر علیه السلام و نکات دربارهٔ قمر بنی‌هاشم حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام ۳۰۹
- فهرست منابع و مآخذ ۳۱۵

خطبه اول کتاب

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله ربّ العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين و لعنة الله على اعدائهم اجمعين من الآن الى قيام يوم الدين.

۱- بعد فقد قال الله العظيم في كتابه الكريم: لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ - ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ - إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ: ما انسان را در بهترین صورت و تمام (و وضعیت) آفریده ایم (و قرارش داده ایم) سپس او را به پائین ترین مرحله باز گردانیم - مگر کسانی که ایمان آورده اند، و اعمال صالح انجام داده اند که برای آنها پاداشی است قطع ناشدنی (و همیشگی).^۱

در میان تمام مخلوقات و موجودات عالم خلقت خداوند حسابر ریژه ای برای انسان و بنی آدم باز نموده، و او را از همه برتر و بهتر دانسته حتی از فرشتگان و ملائکه، اگر مؤمن و متقی باشد، و درباره او فرموده است: (لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ) و...

به راستی این انسان کیست، و واقعیتش چیست، و مال کارش چگونه

خواهد شد؟

آیا هر فرد انسان نمائی می‌تواند از مصادیق آیه شریفه باشد؟ مسلماً چنین نخواهد بود، انسانی که خداوند او را این چنین با احترام و عظمت یاد کرده همان انسان مؤمن و متقی است که پیشوا و رهبر و مقتدای او مولای متقیان امیرمؤمنان حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام، و سرور کائنات حضرت سید المرسلین و خاتم النبیین صلی الله علیه و آله و سلم، و سایر امامان معصومین علیهم السلام و اولیاء و اوصیاء و پیامبران و رسولان الهی است.

انسانی که با انجام اعمال صالحه، و فرمان برداری از خدا و اولیاءش حیثیت و شرف و عزت و کرامت خویش را حفظ کرده و خود را سعادتمند در دنیا و آخرت نموده است، ریا که عزیزترین افراد نزد خدا و اولیاءش کسانی هستند که ایمان و تقوای بیشتر، قوی‌تری داشته باشند، همان‌گونه که قرآن کریم فرموده است:

۲- (إِنْ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقِيكُمْ): همان‌گراست، این و عزیزترین شما نزد خدا باتقواترین شما است.^۱

نه انسان نمائی که به دنبال هوا و هوس خویش رفته، پیرو شیطان‌ها و ابلیس‌ها گشته، و عامل بی‌بندوباری‌ها و شهوت‌رانیها گردیده است، و با سوء اختیار و اراده خود، ارزش والای خویش را زیر پا نهاده و از مصادیق (ثم ردناه اسفل سافلین) گردیده است که در دنیا با ذلت و خفت و خواری بسر برده و در آخرت هم به پست‌ترین و بدترین عذاب‌ها گرفتار خواهد گشت. به راستی که حیف است آدمی این همه کرامت و عزت و شرف خدا دادی را

فدای چند روز زندگی زودگذر دنیا و غوطه‌ور گشتن در شهوات و بی‌بندوباری‌ها و گناه و معصیت نماید و خود را از درک فیوضات معنوی محروم سازد، و خویشتن را شقی و بدبخت گرداند.

آری انسان واقعی با رفتار و کردار و گفتار نیک که همان علائم و صفات مؤمن و متقی است، روز به روز بر عزّت و شرف و کرامت خود می‌افزاید و همیشه خود را ملزم به انجام وظائف و دستورات و قوانین بهترین و عالی‌ترین، یعنی الهی که همان آئین مقدس اسلام است می‌داند، و تمام جنبه‌ها و ابعاد آن را در نظر گرفته و هر یک را در جای خودش انجام می‌دهد.

آئین مقدّسی که برای عروج آن را تأیید نموده و در کتاب خود قرآن کریم درباره‌اش چنین فرموده است:

۳- إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ... اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ:

محققاً (و بدون شک و تردید) دین (کامل و آئینی که می‌تواند تا ابد جوابگوی تمام مشکلات و خواسته‌های مشروع صاحبان عقل باشد) نزد خدا اسلام است (و آئینی که در برابر حق تسلیم است) و آنچه که کتاب آسمانی داشتند (مانند یهود و نصاری و...) اختلافی (در آن) ایجاد نکردند. مگر بعد از آگاهی و علم، آن هم به خاطر ظلم و ستم در میان خود، و (بدانید) هرکس به آیات خدا کفر ورزد (خداوند به حسابش خواهد رسید زیرا) خداوند سریع الحساب است.^۱

دینی که تمام جنبه‌های اصول، و فروع آن به طرز شایسته‌ای بیان گشته و

همه مسائل اجتماعی و انسانی و اخلاقی به نحو احسن ذکر و مطرح گردیده است، به گونه‌ای که هر انسان عاقل و متفکر و عارف و حق بین و منصفی به سادگی، و یا با اندک راهنمایی می‌تواند پی به حقایقش برده و از آن بهره‌مند گردد.

جلد دوازدهم مجموعه (مختصری از تعالیم اسلام) را که ادامه همان مباحث، جلدات پیشین است، و آخرین جلد از مباحث مربوط به اخلاق حمیده و صفات پسندیده و کردار و رفتار نیک و اعمال صالحه از دیدگاه قرآن و حدیث و عقل باشد درحالی آغاز می‌کنیم که همه جا پرچم‌های مشکی به نشانه عزاداری برافراشته شده است.

آری عزا و ماتم سعادتمندان حبیبه حق تعالی و شفیعۀ روز جزا، دخت گرامی خاتم انبیاء و همسر باوۀ علی مرتضی و امّ الائمه النجباء فاطمه زهرا علیها السلام است، کسی که با مظلومیتش و شهادتش تیشه به ریشه دشمن زده و غاصبان و ظالمان را رسوا نمود، و نیز کمک شایان توجهی به پیشبرد اهداف مقام عظمی نبوت و امامت و ولایت کرد، تا آنجا که خیلی زود و سریع منصفان و حق‌جویان و عدالت‌خواهان از امت اسلامی متوجه اغراض شوم و پست و پلید فرصت‌طلبان گردیده، و خویششان را از معرکه آن کنار کشیدند. و رفته رفته کوس رسوائی غاصبان خلافت و امامت و ولایت به صدا درآمد. این جلد نیز همانند جلدهای قبلی براساس حروف ابجد و الفبای فارسی مطالب و مباحثش بیان خواهد شد، امید آن‌که خداوند سبحان کما فی السّابق توفیقاتش را رفیق راهم سازد و کمک و یاریم فرماید تا بتوانیم به احسن وجه آن را به اتمام رسانیم انشاء الله (و لا حول و لا قوة الا بالله).